

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 20. lipnja 2023.
(OR. en)

10597/23

POLGEN 62

NAPOMENA

Od: Glavno tajništvo Vijeća
Za: Odbor stalnih predstavnika / Vijeće

Predmet: Nastavak rada na strateškom programu
18-mjesečni program Vijeća (1. srpnja 2023. – 31. prosinca 2024.)

Za delegacije se u prilogu nalazi 18-mjesečni program Vijeća, koji su pripremili buduće španjolsko, belgijsko i mađarsko predsjedništvo i Visoki predstavnik, koji predsjedava Vijećem za vanjske poslove.

Program

I. UVOD

Trio predsjedništava – Španjolska, Belgija i Mađarska – surađivat će na pronalaženju zajedničkih rješenja za buduće izazove i zadaće. Europska unija mora ojačati svoju otpornost i stratešku autonomiju zbog ruskog agresivnog rata protiv Ukrajine i sve veće globalne nesigurnosti.

To podrazumijeva:

- jačanje globalne konkurentnosti EU-a unapređenjem industrijske baze u skladu s ubrzanom usporednom zelenom i digitalnom tranzicijom te iskorištavanjem inovacija;
- osiguravanje poštene, pravedne i uključive usporedne tranzicije jačanjem socijalne dimenzije Europe, među ostalim rješavanjem demografskih izazova s kojima se EU suočava;
- jačanje međunarodnih partnerstava, multilateralne suradnje i sigurnosti u svim njezinim dimenzijama, kao i razvoj ambiciozne i uravnotežene trgovinske politike, uz odlučniju obranu interesa EU-a na temelju naših vrijednosti, te jačanje sposobnosti EU-a za djelovanje u području sigurnosti i obrane.

Trio se obvezuje na usmjeravanje rada Vijeća na kraju trenutačnog institucijskog ciklusa kako bi se osigurao neometan prijelaz na sljedeći. Trio će također doprinijeti promišljanjima o tome kako integrirati nove članove na način kojim se jačaju ključne europske politike.

Na temelju iskustva stečenog iz Konferencije o budućnosti Europe, trio nastavlja ulagati napore u poboljšanje dijaloga s građanima, zajedno s drugim institucijama EU-a u skladu s njihovim nadležnostima.

II. RAZVOJ NAŠE GOSPODARSKE OSNOVE: EUROPSKI MODEL ZA BUDUĆNOST

Trio će raditi na produbljanju jedinstvenog tržišta EU-a na način kojim se osiguravaju jednaki uvjeti za sve države članice te na daljnjem uklanjanju prepreka s ciljem pružanja odgovarajućih okvirnih uvjeta za gospodarstvo EU-a otporno na buduće promjene i poboljšanja dugoročne konkurentnosti EU-a te održivog i uključivog rasta. Trio će promicati otvorenu stratešku autonomiju, gospodarsku otpornost, načelo kružnosti i konkurentnost EU-a u području industrijske politike, s posebnim naglaskom na zelenoj i digitalnoj tranziciji. Odgovarajuću pozornost trebalo bi posvetiti ulozi MSP-ova na jedinstvenom tržištu EU-a i smanjenju administrativnog opterećenja za poduzeća.

Trio će nastojati dovršiti preispitivanje fiskalnih pravila EU-a kako bi se osigurala fiskalna održivost u EU-u i promicala makroekonomska stabilnost i rast, uz istodobnu zaštitu sposobnosti država članica za financiranje održivih i produktivnih ulaganja i donošenje strukturnih reformi. Razmotrit će se i daljnji razvoj socijalne dimenzije u kontekstu europskog semestra.

Trio će raditi na preispitivanju višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021. – 2027. u sredini programskog razdoblja te osigurati napredak u pogledu zakonodavnih prijedloga o paketu novih vlastitih sredstava, u skladu s Međuinstitucijskim sporazumom iz prosinca 2020.

Trio će doprinijeti dovršetku bankovne unije i napretku prema istinskoj uniji tržišta kapitala.

Naglasak će se staviti na daljnja djelovanja za modernizaciju i pojednostavnjenje zajedničkog sustava PDV-a prihvaćanjem digitalizacije te na rad usmjeren na uklanjanje jaza PDV-a u korist nacionalnih proračuna i proračuna EU-a.

Trio će nastaviti s prenošenjem okvira OECD-a za reformu međunarodnog oporezivanja u pravo EU-a.

Trio će doprinijeti reviziji Carinskog zakonika Unije kako bi bio otporan na buduće promjene u cilju postizanja usklađenijih rezultata, jačanja suradnje s tijelima za nadzor tržišta i tijelima za izvršavanje zakonodavstva te iskorištavanja novih tehnologija za povećanje učinkovitosti i konkurentnosti, uz zaštitu unutarnjeg tržišta.

Trio će doprinijeti postupku promišljanja o budućnosti kohezijske politike nakon 2027., u skladu s ciljevima utvrđenima u Ugovorima, kao pokretača konvergencije, ulaganja i transformacija. Cilj bi trebao biti smanjenje razlika, s posebnim naglaskom na najmanje razvijenim regijama, ruralnim područjima i s njima povezanim urbanim područjima, kao i područjima zahvaćenima industrijskom tranzicijom, regijama koje su suočene s ozbiljnim i trajnim prirodnim ili demografskim izazovima i najudaljenijim regijama.

Trio će raditi na jačanju prava i zaštite potrošača te poticati promjene potrošačkih navika u smjeru obrazaca koji su održiviji za planet. Trio će pokrenuti proces promišljanja o budućnosti sektorskog okvira EU-a za e-trgovinu koji nadopunjuje nedavni Akt o digitalnim uslugama.

Prioritet tria bit će suradnja EU-a u području istraživanja i inovacija s ciljem rješavanja ključnih izazova za EU uz pomoć istraživanja i inovacija.

Trio će se usredotočiti na regulaciju svemira, posebno na upravljanje svemirskim prometom. Razvijat će i svemirsku infrastrukturu s posebnim naglaskom na kibersigurnosti i sigurnoj povezivosti.

Trio će nastaviti s radom na digitalnoj transformaciji, pritom vodeći računa da nitko ne bude zapostavljen (digitalna uključenost) i osiguravajući pouzdanost umjetne inteligencije i novih tehnologija te pristup njima koji se temelji na ljudskim pravima. Trio će nastaviti s radom na digitalnom euru i pristupu financijskim podacima te će postići napredak u ostvarivanju ciljeva digitalnog desetljeća do 2030., uključujući poticanje gigabitne povezivosti i uvođenje mreža 5G i 6G.

Trio će osigurati jačanje mogućnosti cjeloživotnog učenja, čime će obrazovanje i osposobljavanje, među ostalim digitalno obrazovanje i osposobljavanje, postati uključivo i dostupno svima. Posebna pozornost posvetit će se mogućnostima prekvalifikacija i usavršavanja za europske građane kako bi ih se pripremilo za suočavanje s budućim promjenama u društvu i gospodarstvu te na tržištu rada. Trio će nastaviti razvijati digitalno obrazovanje i osposobljavanje.

III. ZAŠTITA GRAĐANA I SLOBODA

Podsjećajući na 30. godišnjicu stupanja na snagu Ugovora iz Maastrichta i uvođenja koncepta građanstva EU-a, trio će nastojati ojačati područje slobode, sigurnosti i pravde u njegovoj unutarnjoj i vanjskoj dimenziji u skladu s vrijednostima EU-a i poštujući temeljna prava EU-a.

Zajedničke vrijednosti na kojima se temelje naši demokratski i društveni modeli temelj su europske slobode, sigurnosti i blagostanja. Vladavina prava i njezina presudna uloga u svim našim demokracijama ključno je jamstvo dobre zaštite tih vrijednosti, te su je sve države članice i EU obvezni u potpunosti poštovati.

Podsjećajući na činjenicu da su migracije europski izazov koji zahtijeva europski odgovor, trio ponovno potvrđuje svoju predanost nastavku rada na reformi zajedničkog europskog sustava azila i paktu o migracijama i azilu te ulaganju maksimalnih napora kako bi se osiguralo njihovo donošenje. Poduprijet će i napore za postizanje prave ravnoteže između odgovornosti i solidarnosti te jačanje djelovanja u području vanjske dimenzije migracija, među ostalim poticanjem sveobuhvatnih i uzajamno korisnih migracijskih partnerstava s ključnim zemljama podrijetla i tranzita.

Trio će doprinijeti poboljšanju pravilnog funkcioniranja i otpornosti schengenskog područja te će se usredotočiti na jačanje vanjskih granica.

Trio će uložiti napore u poboljšanje učinkovite borbe protiv teškog prekograničnog organiziranog kriminala, terorizma i nasilnog ekstremizma, uključujući borbu protiv krijumčarenja ljudi, krijumčarenja oružja, trgovine ljudima, financiranja u ekstremističke svrhe te sprečavanje terorizma i pomoć žrtvama terorizma.

Trio smatra da bi posebnu pozornost trebalo posvetiti borbi protiv seksualnog zlostavljanja djece, nasilja nad ženama i rodno uvjetovanog nasilja, kao i govora mržnje i zločina iz mržnje, rasizma, antisemitizma, ksenofobije i ostalih oblika netolerancije.

Trio će dati prednost pravosudnoj suradnji u građanskim i trgovačkim stvarima te u kaznenim stvarima. Digitalizacija pravosuđa bit će horizontalni prioritet kako bi se olakšao pristup pravosuđu i poboljšala ukupna učinkovitost i otpornost pravosudnih sustava.

Trio će nastaviti rad na daljnjoj racionalizaciji struktura EU-a za upravljanje krizama.

Trio će provesti strategiju EU-a za kibersigurnost i težiti većoj strateškoj autonomiji u području digitalnih tehnologija.

IV. IZGRADNJA KLIMATSKI NEUTRALNE, ZELENE, PRAVEDNE I SOCIJALNE EUROPE

Trio će težiti brzom, pravičnoj i društveno pravednoj provedbi paketa „Spremni za 55 %” te će nastaviti raditi na neriješenim zakonodavnim predmetima. U kontekstu međunarodnih pregovora trio će nastaviti ulagati napore kako bi se na sastancima Konferencije stranaka Okvirne konvencije UN-a o promjeni klime postizali ambiciozni ishodi i kako bi stranke dobile poticaje za jačanje svojih klimatskih ambicija. Trio će nastojati poduprijeti održivu potrošnju i proizvodnju te ubrzati prelazak na učinkovito, uključivo, kružno i zeleno gospodarstvo provedbom akcijskog plana i podupiranjem inicijativa u tom području. Trio će podupirati mjere za zaštitu bioraznolikosti unutar EU-a (za obnovu i zaštitu prirode te za uklanjanje onečišćenja zraka, vode i tla preispitivanjem postojećih mjera) i na međunarodnoj razini (među ostalim podupiranjem rada na međunarodnim sporazumima povezanim s bioraznolikošću). Trio će nastojati ostvariti sigurne i održive kemikalije za građane i okoliš.

Trio će raditi na daljnjem poboljšanju održivog gospodarenja šumama te će pomno pratiti provedbu nove strategije EU-a za šume do 2030.

Trio će posebnu pozornost posvetiti gospodarenju otpadom.

Trio će podupirati rad na zakonodavnom okviru za održive prehrambene sustave i na raznim inicijativama za označivanje kako bi se postigla autonomna europska prehrambena politika. U tom će se pogledu posebna pozornost posvetiti održivosti poljoprivrede, ribarstva i akvakulture, inovacijama i digitalizaciji u tim sektorima te dobrobiti životinja, uz istodobnu zaštitu europske sigurnosti hrane i sigurnosti opskrbe hranom te jačanje otpornosti europskog prehrambenog sustava.

Trio će pomno pratiti provedbu reformirane zajedničke poljoprivredne politike (ZPP) i izradu novog ZPP-a nakon 2027. Kad je riječ o ribarstvu, trio će posebnu pozornost posvetiti vanjskoj dimenziji zajedničke ribarstvene politike (ZRP).

Trio će nastaviti ulagati napore u prelazak na čistu energiju s posebnim naglaskom na olakšavanju i razvoju prekogranične energetske infrastrukture kako bi se riješila uska grla. Trio će nastojati osigurati sigurnu, održivu i cjenovno pristupačnu opskrbu energijom za građane i poduzeća te će raditi na preispitivanju modela tržišta električne energije u EU-u.

Prioritet trija bit će ekologizacija prometa i poticanje razvoja održivih prijevoznih sredstava. Trio će nastaviti s radom na zakonodavnim inicijativama, s posebnim naglaskom na promicanju pametnije mobilnosti, poboljšanju prava putnika i jamčenju sigurnosti.

Trio će nastaviti ulagati napore u učinkovitu provedbu akcijskog plana za provedbu europskog stupa socijalnih prava i akcijskog plana Komisije za socijalnu ekonomiju. Posebna pozornost posvetit će se iznalaženju načina za rješavanje demografskih izazova s kojima se EU suočava. Trio će se usredotočiti na jačanje pravedne mobilnosti radne snage u Uniji, pristup socijalnoj zaštiti i zaštiti radnika te osiguravanje zdravlja, sigurnosti, uključivosti i nediskriminacije na radnom mjestu. Trio će posebnu pozornost posvetiti stresu i sindromu izgaranja na poslu, u skladu s novom inicijativom Komisije o mentalnom zdravlju. Trio će podupirati uključivost, posebno olakšavanjem integracije onih kategorija koje su najranjivije ili kojima prijete isključenost. Trio će također nastaviti rasprave o inicijativi Komisije o europskoj iskaznici za osobe s invaliditetom.

Trio će raditi na daljnjem jačanju zdravstvene unije EU-a i otpornosti zdravstvenih sustava koji su dostupni svima, izgradnji pripravnosti za buduće zdravstvene krize te promicanju zdravlja i zdravog načina života. Trio će nastaviti rad na antimikrobnoj otpornosti i dostupnosti lijekova koji zadovoljavaju naše potrebe javnog zdravstva. Također će nastojati poboljšati prevenciju zdravstvenih rizika pristupom „jedno zdravlje”. Trio će raditi na podupiranju europskih zdravstvenih strategija, među ostalim u području mentalnog zdravlja, kardiovaskularnih bolesti i rijetkih bolesti, kao i na globalnoj zdravstvenoj inicijativi.

Trio će pokazati svoju predanost jačanju europskog kulturnog i kreativnog sektora promicanjem kulturne raznolikosti, poticanjem digitalne i zelene transformacije i poboljšanjem pristupa kulturi. Trio se obvezuje provesti europski plan rada za kulturu. Trio će težnje mladih staviti u središte europskih politika, s posebnim naglaskom na one s manje mogućnosti. Trio će ocijeniti trenutni europski plan rada za sport i usvojiti tekst koji će ga naslijediti, uz usmjeravanje napora na promicanje sporta, uključujući neorganizirani sport.

U skladu s Europskim programom za turizam do 2030. trio će se usredotočiti na otpornost, održivost, načelo kružnosti i upravljanje turističkim ekosustavom temeljeno na podacima.

V. PROMICANJE EUROPSKIH INTERESA I VRIJEDNOSTI U SVIJETU

Trio podsjeća da je Europska unija ponovno potvrdila svoju nepokolebljivu i kontinuiranu političku, gospodarsku, financijsku, vojnu i humanitarnu potporu Ukrajini u ostvarivanju njezina neotuđivog prava na samoobranu od nezakonite ruske agresije, dok god to bude potrebno, uzimajući u obzir sigurnosne i obrambene interese svih država članica. Trio je predan pomaganju ostatku svijeta u suočavanju s posljedicama ruskog rata i doprinosu koordinaciji dugoročne financijske potpore za obnovu Ukrajine te će posebnu pozornost posvetiti odgovornosti, ljudskim pravima i jednakosti u skladu s međunarodnim pravom, u bliskoj suradnji s globalnim partnerima.

Trio će nastaviti proces proširenja EU-a u skladu s novom metodologijom, na temelju izvješćivanja Komisije i slijedeći pristup koji se temelji na zaslugama, imajući na umu sposobnost EU-a da integrira nove članice. Poseban naglasak stavit će se na daljnji razvoj redovitog političkog dijaloga sa zemljama proširenja i njihovo osnaživanje kako bi napredovale u ispunjavanju kopenhaskih kriterija.

Izravno susjedstvo Europske unije i dalje će biti u središtu pozornosti. Trio će podupirati EU i njegove partnere u rješavanju brojnih izazova s kojima se suočavaju i, prema potrebi, provedbi njihovih programa reformi. Trio će nastojati na najbolji način iskoristiti novi okvir EU-a za odnose s Ujedinjenom Kraljevinom, kao i partnerstva s Europskim gospodarskim prostorom i Švicarskom, te jačati partnerstva s Istočnim partnerstvom i južnim susjedstvom te zapadnim Balkanom, među ostalim na razini čelnika u drugoj polovici 2023 i drugoj polovici 2024.; trio je također usmjeren na suradnju i uzajamno koristan odnos s Turskom na temelju okvira o kojem je odlučilo Europsko vijeće.

Trio će pomoći u oblikovanju Europske političke zajednice (EPC) kao foruma za politički dijalog na visokoj razini o europskoj stabilnosti i sigurnosti, energetske sigurnosti i otpornosti na razini cijelog kontinenta između država članica EU-a i njihovih najbližih susjeda.

Trio će na multilateralnim forumima promicati odlučan stav EU-a u pogledu poštovanja Povelje UN-a, međunarodnog prava, poštovanja, zaštite i ostvarivanja ljudskih prava za sve, poštovanja radničkih prava i demokratskih vrijednosti. Trio će poticati pristup „Tim Europa” u pogledu glavnih globalnih tema i koordinacije u vezi s informiranjem javnosti i vidljivosti te će nastojati izgraditi nova partnerstva za ostvarivanje naših ciljeva. Trio će raditi na provedbi strategije Global Gateway potpunom mobilizacijom svih relevantnih aktera, posebno europskog privatnog sektora i industrije.

Trio će nastaviti s radom na ambicioznom i uravnoteženom bilateralnom trgovinskom programu koji je otvoren, održiv i odlučan, među ostalim tijekom provedbe trgovinskih sporazuma, s ciljem poticanja rasta i doprinosa blagostanju građana i poduzeća EU-a, s posebnim naglaskom na MSP-ove. EU također treba stalno raditi na ponovnoj uspostavi multilateralnog trgovinskog sustava utemeljenog na pravilima promicanjem reforme funkcioniranja i učinkovitosti WTO-a. Trio će nastaviti s radom na instrumentima trgovinske zaštite te će ih provesti.

Kad je riječ o Latinskoj Americi i Karibima, trio će poduzeti daljnje korake nakon sastanka na vrhu EU-a i CELAC-a koji će se održati u srpnju 2023. te će raditi na učinkovitom ispunjavanju obveza preuzetih na tom sastanku.

Trio će podupirati uzajamno korisno strateško partnerstvo i pozitivan odnos sa Sjedinjenim Američkim Državama, među ostalim unutar okvira EU-a i NATO-a. Vijeće za trgovinu i tehnologiju usmjereno na rezultate mora ići ruku pod ruku s rješavanjem prepreka našoj trgovini i radom na osiguravanju jednakih uvjeta na globalnoj razini. Podupirat će strateško partnerstvo s Kanadom i raditi na uspješnom sastanku na vrhu EU-a i Kanade.

Trio će osigurati i daljnje postupanje nakon sastanka na vrhu EU-a i Afričke unije u veljači 2022. te raditi na učinkovitom ispunjavanju preuzetih obveza.

Trio će promicati dijalog, suradnju, informiranje javnosti i vidljivost u azijsko-pacifičkoj regiji, nadovezujući se na strategiju EU-a za indo-pacifičku regiju. Kad je riječ o odnosima s Kinom, trio je predan provedbi višedimenzionalnog pristupa koji je podržalo Europsko vijeće. Razmotrit će se jačanje suradnje između EU-a i srednje Azije na temelju strategije EU-a za srednju Aziju iz 2019.

S obzirom na sve lošije europsko sigurnosno okruženje koje se brzo mijenja, trio je predan jačanju sposobnosti EU-a za djelovanje u području sigurnosti i obrane osiguravanjem pravodobne provedbe strateškog kompasa EU-a, među ostalim razvojem bilateralnih partnerstava sa zemljama istomišljenicama, i učinkovitim produblivanjem suradnje EU-a i NATO-a u skladu s trećom zajedničkom izjavom potpisanom u siječnju 2023. Utvrđivanje prioriteta strateškog partnerstva EU-a i UN-a u području mirovnih operacija i upravljanja krizama nakon 2024. te provedba globalnih planova također će biti predmet posebne pozornosti triju predsjedništava.

Trio će se usredotočiti i na postupak strateškog preispitivanja stalne strukturirane suradnje (PESCO), preispitivanje Europskog fonda za obranu (EFO) u sredini programskog razdoblja i reviziju Odluke Vijeća o uspostavi Europskog instrumenta mirovne pomoći (EPF), za koji je ključno zadržati njegovo globalno područje primjene i razinu ambicije, kao i razmatranja o budućem razvoju zajedničke sigurnosne i obrambene politike (ZSOP). Trio će raditi i na uklanjanju nedostataka u sposobnostima i jačanju europske obrambene tehnološke i industrijske baze kako bi se osigurala neometana sigurnost raspolaganja vojnim sposobnostima, među ostalim putem zajedničke nabave u području obrane i povezanih propisa. Trio će promicati i provedbu buduće svemirske strategije Europske unije za sigurnost i obranu, koju bi Vijeće trebalo potvrditi u drugoj polovici 2023., kao i preispitane Strategije pomorske sigurnosti EU-a i njezina akcijskog plana. Trio će surađivati na jačanju naše otpornosti i sposobnosti za suzbijanje hibridnih prijetnji i kibernetičkih napada, među ostalim upotrebom paketa instrumenata EU-a za kiberdiplomaciju i za hibridne prijetnje.

VI. DOPRINOS PRIPREMI SLJEDEĆEG STRATEŠKOG PROGRAMA

Zajednička je ambicija trija doprinijeti pripremi, donošenju i provedbi strateškog programa za razdoblje 2024. – 2029. U tom ćemo procesu izvlačiti pouke iz glavnih izazova s kojima smo se suočili tijekom trenutnog zakonodavnog ciklusa, kao što su posljedice pandemije bolesti COVID-19 i ruska agresija na Ukrajinu, te ćemo razmotriti kako možemo ojačati temelje Europske unije, čime ćemo osigurati da europska integracija i dalje jamči mir, stabilnost i dobrobit njezinih država članica i građana, kao što to čini već više od 70 godina.